

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.20.784/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Dr. Ádám Sándor ügyvéd által képviselt alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. július 12. napján kelt 6.P.20.735/2017/8. számú ítélete ellen az alperes részéről 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a **(alperesi jogelőd neve)** Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. április 20. napján **(kölcshszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 1 635 291Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(motor frg.rszm.-a)** frsz-ú, MOTOR BMW (D) Enduro F 650 GS típusú motorkerékpár megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(üzletszabályzat jelölése)** számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza:

IV.7. pont: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy Kölcsönbevevő köteles a Hitelező felszólítására az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismét vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

IV.9. pont: „Amennyiben a Kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a Hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

VI.1. pont: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - a Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a Hitelező mint a korlátozás jogosultja részére küldje meg.”

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg az alperes javára opciós szerződést kötöttek a kölcsönösszegeből megvásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 5. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette.

Az opciós szerződés 8. pontjában a felek rögzítették: „a hitelező az e megállapodás szerint alapított vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a jelen megállapodás 1. pontjában hivatkozott kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá, ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.”

A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 7. pont).

A felperes módosított keresetében a **(üzletszabályzat jelölése)** számú üzletszabályzat IV/7. pontja érvénytelenségének a megállapítását, az alperesnek a kölcsön felhasználásával vásárolt motorkerékpár törzskönyve kiadására kötelezését, valamint azt kérte, hogy a bíróság ítéletével pótolja az alperes javára bejegyzett opciós jog törléséhez szükséges hozzájáruló nyilatkozatot. Kérelme indokaként előadta, az Üsz. IV.7. és az opciós szerződés 5. pontjai érvénytelenek, mert az 1959. évi IV. tv. (a továbbiakban: 1959-es Ptk.) 374. § (2) bekezdésébe ütköznek, illetve a IV. 7. pont tisztességtelen kikötés. Hangsúlyozta, miután a motorkerékpárt terhelő, alperes javára alapított opciós jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő lejárt, az alperesnek már nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. Hivatkozott továbbá az opciós szerződés 8. pontjának tisztességtelenségére is. Álláspontja alátámasztásául utalt a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében foglaltakra.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Kifejtette, az Üsz. IV.7. pontját nem alkalmazta, így nincs jelentősége annak, hogy e rendelkezés érvénytelennek minősül vagy sem. A törzskönyv átadásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztásaként hivatkozott az Üsz. IV.9. pontjára, amely szerint a hitelező a törzskönyvet csak akkor köteles kiadni, ha a felperes már valamennyi fizetési kötelezettségét teljesítette, ez a rendelkezés pedig akkor is irányadó, ha a kikötött opció időtartama eltelt, vagy a kölcsönszerződés megszüntetésre került. Utalt továbbá az Üsz. VI.1. pontjára, amely véleménye szerint egyértelművé teszi, hogy a felek a vételi jogot az elidegenítési és terhelési tilalommal kívánták biztosítani, ezért került az bejegyzésre a törzskönyvbe.

Kiemelte, a felperesnek a kölcsönszerződésből eredően még áll fenn tartozása, ennek alátámasztására folyószámla-egyeztetőt csatolt. Nem értett egyet a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítéletében elfoglalt álláspontjával, azt kifejtett érvei alapján okszerűtlennek minősítette.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest a **(motor frg.rszm.-a)** frsz-ú, MOTOR BMW (D) Enduro F 650 GS típusú motorkerékpár törzskönyvének kiadására. Határozatának indokolásában kifejtette, a szerződéses szabadság elvéből következően a feleknek lehetőségük lett volna akként megállapodni, hogy a törzskönyv birtokban tartásának jogát a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítékeként kössék ki. A jelen esetben azonban a szerződéses rendelkezések megfogalmazása arra enged következtetni, hogy a felek a vételi jog biztosítékeként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül. Kiemelte, az Üsz. IV.7. pontjában írt, az ismételt vételi jog engedésére vonatkozó szerződési feltétel érvénytelensége közérdekű perben megállapításra került a kikötés alkalmazójával szerződő valamennyi félre kiterjedő hatállyal, miután pedig a vételi jog gyakorlására biztosított, a szerződéskötéstől számított 5 éves határidő eltelt, az alperesnek nincs jogcíme arra, hogy a törzskönyvet továbbra is birtokban tartsa.

Az ítélet ellen az alperes fellebbezett, kérte az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a kereset elutasítását. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során kifejtett jogi érveit. Hangsúlyozta, a törzskönyvet nem az Üsz. IV.7. pontja alapján tartja magánál, így annak esetleges érvénytelensége esetén sem

kötelezhető a törzskönyv kiadására. Utalt rá, hogy az elsőfokú bíróság ítélete az Üsz. IV.7. pontja érvénytelenségének megállapítása tekintetében jogszabálysértő, mivel a felperes megállapítási keresetet nem terjeszthetett volna elő a Pp. 123.§-ának rendelkezései alapján. Megítélése szerint az Üsz.IV.9. pontja az Üsz.VI.1. pontjától független atipikus biztosítékot fogalmaz meg az alperesi hitelező javára, amely lehetővé teszi számára, hogy az opciós szerződés megszűnését követően is birtokban tartsa a törzskönyvet mindaddig, amíg az adós valamennyi fizetési kötelezettségét nem teljesíti. Állította, a felek a vételi jogot biztosították az elidegenítési és terhelési tilalom kikötésével, a törzskönyv birtokban tartása nem annak biztosítékaul szolgál. Fenntartotta a Kúria fentebb hivatkozott ítéletével kapcsolatos kifogásait.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés **alaptalan.**

Előrebocsátja az ítélőtábla, a felperes keresete - annak tartalma szerint - a törzskönyv kiadására irányult, amelynek indokaként hivatkozott az Üsz.IV.7. pontja érvénytelenségére. Ennél fogva az alperes fellebbezése is akként értelmezhető, hogy a törzskönyv kiadásának helyt adó döntés megváltoztatását és e tekintetben a kereset elutasítását kéri, és ezzel összefüggésben vitatja a kereset indokául felhozott Üsz.IV.7. pontja érvénytelensége megállapításának eljárásjogi feltételei fennállását. Annak vizsgálatára, hogy a megállapítási kereset jogszabályi feltételei fennállnak-e, abban az esetben kerülhet sor, ha a fél ilyen tartalmú kereseti kérelmet terjeszt elő. A fentebb hivatkozottak szerint azonban az Üsz.IV.7. pontjának érvénytelensége a felperes törzskönyv kiadása iránti kereseti kérelmének indoka, nem tekinthető önálló kereseti kérelemnek, ennél fogva közömbös, hogy teljesülnek-e a megállapítási kereset törvényi feltételei. Lényeges ugyanakkor, hogy az Üsz. hivatkozott pontja nem érinti a peres felek közötti elszámolást, ennél fogva nem vonatkoznak rá a DH2 törvény 37. §-ában foglaltak, a felperes esetleges megállapítás iránti keresete a Pp. 239/A. §-a alapján lenne elbírálható. E szerint pedig nincs akadálya annak, hogy a felperes kizárólag megállapítás iránti kereseti kérelmet terjesszen elő.

Kiemeli az ítélőtábla, az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékaként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az elsőfokú bíróság által helyesen kifejtettek szerint ilyen következtetés nem vonható le az Üsz. VI.1. pontjában foglaltakból sem.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 5. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett

kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Miután az Üsz. IV.7. pontja - az elsőfokú bíróság helytálló megállapítása szerint - érvénytelen, az alperes az opciós szerződés 5. pontja alapján vételi jogát a szerződéskötéstől számított 5 éven belül gyakorolhatta. 1A fentiek szerint az opciós szerződés az annak megkötésétől számított öt év elteltével, azaz 2012. április 20. napján megszűnt, s miután maga az alperes sem állította, hogy eddig az időpontig gyakorolta volna a vételi jogát, e jogra alapítottna a továbbiakban nem tarthatja magánál a törzskönyvet.

Nem ért egyet az ítélőtábla az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítélőtábla mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz. IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 7. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperest fellebbezése eredménytelenségére figyelemmel kötelezte a Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján a felperes - jogi képviselővel felmerült - másodfokú perköltésének megfizetésére, amelynek összegét - négy munkaórát számítva - a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése és 4/A. §-a alapján állapította meg.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles.

Szeged, 2018. február 13.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
táblabíró